

El català, llengua plenament oficial

Compromís polític per avançar vers el ple reconeixement del català i abolir el règim actual d'excepcionalitat

---

Davant dels propers comicis electorals d'aquesta tardor al Parlament de Catalunya, la Plataforma per la Llengua insta a les diverses forces polítiques que hi concorren per tal que assumeixin el compromís que es presenta, amb la finalitat d'avançar vers el ple reconeixement dels drets lingüístics dels catalanoparlants en igualtat de condicions amb la resta de comunitats lingüístiques europees i de l'entorn de països de tradició democràtica amb un nombre similar de parlants.

Motius

Després de més de 30 anys de democràcia a l'Estat espanyol, el reconeixement d'oficialitat de la llengua catalana continua essent excepcional en el context europeu i dels països de tradició democràtica. És ben sabut que en tota la Unió Europea no hi ha una llengua pròpia com la catalana amb tants parlants dins d'un estat, o que representi un percentatge tan alt de la població d'aquest estat, que no hi sigui plenament oficial en igualtat de condicions amb l'altra o altres llengües oficials de l'estat. El català és l'única d'aquestes llengües que no és reconeguda plenament com a llengua oficial de l'estat on pertany, en aquest cas l'Estat espanyol. Ni França, ni Itàlia, ni Alemanya, ni Gran Bretanya tenen llengües pròpies tan parlades i no pas oficials de l'estat. Fins i tot a Europa llengües amb molts menys parlants que el català són plenament oficials. Aquest és el cas del maltès, l'irlandès, l'eslovac, el danès, el noruec, el finès, el lituà, l'estonià, l'eslovè o el letó. Tots els estats plurilingües de l'espai Schengen o de la Unió Europea amb llengües tan parlades com el català, o que signifiquen un percentatge tan alt de la població, reconeixen aquestes llengües com a oficials de l'estat; llevat, és clar, de l'excepció espanyola, que només reconeix a la Constitució com a llengua oficial de l'estat el castellà. Així, per exemple, tot i que la població suecoparlant de Finlàndia només representa uns pocs centenars de milers de parlants, i tots tenen ple coneixement del finès, la Constitució finesa estableix que la llengua sueca és llengua oficial de l'estat amb la mateixa consideració que el finès. Així mateix, l'alemany, el francès i el neerlandès són llengües plenament oficials a Bèlgica. A Suïssa es reconeixen 4 llengües oficials i nacionals a la Constitució. També hi ha plurilingüisme oficial amb llengües molt menys parlades com és el cas de l'irlandès a Irlanda, o properament el frisó als Països Baixos. En d'altres casos, la qüestió lingüística s'ha resolt amb la independència dels territoris on es parlaven aquestes llengües. En qualsevol cas, llevat d'Espanya, la resta de països, en aquest sentit, ja han fet la transició democràtica en el ple reconeixement de les comunitats lingüístiques semblants a la catalana, de manera que són llengües oficials de l'estat en la mateixa consideració que qualsevol altra llengua oficial.

Aquest règim únic d'excepcionalitat comporta situacions també excepcionals, com el fet que existeixen més de 500 disposicions i reglaments de l'estat pels quals una llengua, la castellana, és obligatòria i afavorida respecte a les altres. Així, tenen lloc situacions tan singulars com el fet que el català no es pugui utilitzar al Congrés dels Diputats però el castellà sí; el nom de l'estat és únicament en castellà en els usos oficials; hi ha vora 200 lleis estatals que obliguen únicament l'ús del castellà en l'etiquetatge, les instruccions i garanties dels productes; només el castellà ha estat presentat per Espanya com a llengua oficial a la Unió Europea, o només tenen la consideració de comunitats autònomes bilingües les que tenen llengües pròpies diferents de la castellana, en un tractament asimètric que afavoreix uns ciutadans respecte als altres en funció de la llengua que empren.

Tanmateix, des del govern català, tampoc no s'ha fet plenament ús de tot allò que estableix l'article 143 de l'Estatut de Catalunya amb la finalitat d'equiparar la llengua catalana pel que fa a Catalunya legislant en tot allò que l'estat ja legisla i afavoreix el castellà. Segons aquest article, correspon a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en matèria de llengua pròpia, que inclou, en tot cas, la determinació de l'abast, els usos i els efectes jurídics de la seva oficialitat, i també la normalització lingüística del català. Malauradament, aquesta aplicació en molts camps encara resta pendent.

Compromís electoral

Amb la voluntat que els ciutadans catalanoparlants deixin de ser la comunitat més desprotegida legalment en relació amb les comunitat lingüístiques comparables d'aquest context, i per tal que s'equiparin al reconeixement de la resta de països de la Unió Europea, demanem el compromís següent:

Partit o coalició política:

Aquesta força política es compromet a impulsar, i materialitzar, en el supòsit que tingui la majoria suficient, sola o mitjançant pactes, les accions següents:

1- Endegar accions polítiques actives vers el ple reconeixement oficial del català.

Això es produirà de manera diferent d'acord amb la proposta que cada partit presenti per articular Catalunya durant la propera legislatura.

-Si la voluntat és, durant la propera legislatura, d'aprofundir o consolidar un model autonomista, regionalista o centralista com a model d'articulació dins l'Estat espanyol:

- 1) Es compromet a interferir per demanar la reforma constitucional per tal que el català sigui llengua oficial de l'Estat espanyol en igualtat de condicions amb el castellà.
- 2) De la mateixa manera, conseqüentment, interferirà per tal que el govern espanyol faci els canvis legislatius necessaris en els centenars de disposicions vigents que fan un tracte diferenciat, amb la finalitat d'equiparar el català als usos i les obligacions de l'actual llengua oficial de l'estat.
- 3) Així mateix, maldarà per tal que el govern espanyol demani la plena oficialitat del català a la Unió Europea, en la mateixa consideració com ho són ara llengües com el danès, el finès, el suec o el grec.

-Si la voluntat és, durant la propera legislatura, d'endegar polítiques de canvi de model polític vers una articulació federal dins d'Espanya:

- 1) Es compromet a interferir per tal que no només el català sigui plenament oficial en el text constitucional del nou estat català, sinó que el català haurà de ser llengua oficial de la unió federal espanyola en el mateix grau que qualsevol altra llengua

oficial de l'estat. Aquesta serà condició *sine qua non* per establir la unió federal entre el nou estat català i la federació espanyola.

2) De la mateixa manera, conseqüentment, serà condició per a la unió que el govern federal faci els canvis legislatius necessaris amb la finalitat d'equiparar el català als usos i les obligacions de l'actual llengua oficial de l'estat.

3) Així mateix, condicionarà la unió federal al fet que s'interfereixi per tal que el català esdevingui llengua oficial de la Unió Europea, amb la mateixa consideració com ho són ara llengües com el danès, el finès, el suec o el grec.

-Si la voluntat és, durant la propera legislatura, d'endegar polítiques per a l'assoliment d'un estat català independent integrat o no a la Unió Europea:

1) Es compromet a reconèixer la llengua catalana com a plenament oficial a la nova constitució de l'estat català i en tots els usos que se'n derivin.

2) En el cas de formar part de la Unió Europea interferirà per tal que el català esdevingui llengua oficial d'aquest estament, amb la mateixa consideració com ho són ara llengües com el danès, el finès, el suec o el grec.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:

Sí
No

2- Desenvolupar des del Parlament i el Govern les lleis i els reglaments possibles per tal d'equiparar les obligacions dels ciutadans i les empreses existents a favor del castellà, també per al català.

D'acord amb les competències exclusives en llengua pròpia que emanen de l'Estatut de Catalunya, el Govern català equipararà el català al castellà en aquells àmbits en què sigui competent i que l'estat ja ha legislat a favor del castellà. En aquest sentit, hi ha centenars de disposicions estatals que obliguen els ciutadans i les empreses a l'ús, com a mínim, de la llengua castellana en diversos àmbits a Catalunya. Així, per als centenars de disposicions estatals que obliguen el castellà en les informacions obligatòries, caldria desenvolupar els mecanismes perquè el català també hi fos obligatori. D'entre aquestes disposicions cal destacar les que afecten l'embalatge, la retolació, l'etiquetatge, les garanties, les instruccions, els manuals d'ús i la documentació obligatòria de béns i serveis com poden ser els aliments, les begudes, els medicaments, els productes veterinaris, les dades de vehicles, el transport de mercaderies, els productes tòxics i perillosos, els productes industrials, les joguines, els pinsos, els plaguicides, el tabac, els electrodomèstics i els aparells diversos, les dades de seguretat i funcionament de la maquinària industrial, les diverses senyalitzacions, etc. Així mateix, en tot allò que sigui competent, equipararà les obligacions actuals, i les que es desenvolupin en el futur, de coneixement del castellà com a requisit per a una feina, perquè, com a mínim, igualment calgui el coneixement del català. Això afecta certs oficis on ja està reglamentada l'obligatorietat del castellà, com la seguretat privada, els jutges, l'administració de l'estat en general o les forces armades a Catalunya. Semblantment com ho fa el govern de l'estat per al castellà, el català no només ha d'ésser present en les lleis de política lingüística sinó com a requisit, si s'escau, en cada àmbit legal on el fet lingüístic sigui present.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:

Sí

No **3- Aplicar de manera escrupolosa les lleis lingüístiques i de defensa del consumidor en tot allò que afecta la llengua catalana.**

De manera especial, el govern tindrà en compte que les empreses siguin informades de les obligacions que els afecten pel que fa al català i que acompleixin les diverses lleis. Així mateix, el Govern de la Generalitat serà escrupolós en l'aplicació de la legislació lingüística pel que fa al català i en la tramitació de les denúncies presentades pels ciutadans.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:Sí No **4- Endegar les polítiques necessàries per tal que qualsevol ciutadà pugui desenvolupar les activitats quotidianes en llengua catalana i pugui ésser correspost en aquesta mateixa llengua, quan actua com a consumidor davant d'una empresa o com a ciutadà davant de qualsevol administració.**

Això vol dir que qualsevol ciutadà català no només no ha de tenir cap problema per ser atès i entès quan s'expressa oralment o per escrit en llengua catalana, sinó que per disponibilitat lingüística pugui ésser correspost també en català en qualsevol establiment, servei o bé, destinat o ofert a les persones consumidores, en la justícia, l'administració o en altres tràmits que s'escaiguin. Cal que el Govern català es comprometi a endegar polítiques i plans concrets perquè el ciutadà pugui ésser correspost, amb tota normalitat, per escrit i oralment, en llengua catalana quan s'adreça als jutjats i a l'administració de justícia en general, a qualsevol cos de policia que desenvolupa l'activitat a Catalunya, a les forces armades, a un servei de salut, a un establiment obert al públic o a una empresa que ofereix un servei d'atenció al client, inclosos qualsevol servei telefònic d'atenció que s'adreci a Catalunya.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:Sí No **5- Establir les legislacions i polítiques afavoridores del català en àmbits bàsics per tal de compensar les inèrcies actuals a causa de la persecució lingüística patida, de les antigues lleis prohibitives i dels dèficits legals actuals de les lleis bàsiques de l'Estat.**

Almenys mentre duri el caràcter d'excepcionalitat legal com a llengua no oficial de l'estat, amb totes les conseqüències que se'n deriven, s'endegaran o es consolidaran polítiques i legislacions de tracte de favor de la llengua en àmbits com el lleure, el cinema, la retolació d'establiments, la publicitat a la via pública o com a requisit de llengua en diversos àmbits del món laboral i de la ciutadania, per tal de compensar el marc bàsic legal desfavoridor i les inèrcies d'actuació en diversos àmbits fruit de prohibicions anteriors.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:Sí No

6- Actuar tenint en compte la totalitat del domini lingüístic de la llengua catalana i establir relacions i acords amb els diversos territoris que el configuren.

Les actuacions en matèria lingüística que es facin des del govern català tindran en compte la totalitat del domini lingüístic. Així, per una banda, seran conscients de la totalitat del domini com a marc comercial potencial i de coneixement de la llengua, procuraran establir vincles i relacions de coordinació amb els territoris respectius a l'hora d'endegar polítiques actives i, finalment, seran conscients de la diversitat dels models lingüístics, tant en la difusió de la llengua com en els mitjans de comunicació.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:

Sí
No

7- Fer un seguiment i aplicar plenament la *Llei d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya*.

El Govern farà un seguiment detallat de l'aplicació de la llei per part dels ajuntaments, i adoptarà les mesures oportunes per assegurar que aquesta aplicació compleix l'esperit de la llei tot establint els mecanismes per avaluar-la. A més a més, seguint —com han fet la majoria de països de la Unió Europea— les recomanacions del Consell d'Europa d'endegar polítiques que permetin que els nousvinguts aprenguin la llengua pròpia del país d'acollida, el Govern adequarà programes específics d'ensenyament del català per a col·lectius concrets, assegurarà que els cursos es puguin fer en horari feiner mitjançant compensacions als empresaris, durà a terme campanyes de sensibilització als empresaris, generarà incentius fiscals per a empreses que facilitin l'assistència a cursos de català i establirà mecanismes de control de qualitat de la docència per garantir l'efectivitat dels cursos tenint en compte els destinataris concrets.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:

Sí
No

8- Aplicar, amb rigor, les disposicions legals que consideren el català com a llengua vehicular dels ensenyaments a Primària i Secundària, i que consideren el català llengua prioritària a la docència universitària.

Això vol dir que, tant a Primària com a Secundària, el català serà la llengua vehicular de tots els aprenentatges (llevat, és clar, de certes matèries per a l'aprenentatge d'altres llengües). Vol dir, també, que en aquells casos en què les característiques lingüístiques poblacionals ho requereixin, s'emprarà la metodologia de la immersió i que, en cap cas, no es separarà l'alumnat atenent a la llengua que parli a casa.

Pel que fa a la universitat, el català serà la llengua de l'administració i la llengua habitual dels ensenyaments, de manera que com a mínim es pugui cursar qualsevol d'aquests ensenyaments plenament en català.

El professorat de Primària, Secundària i universitari haurà d'acreditar els seus coneixements de la llengua catalana, d'acord amb les seves necessitats docents i de recerca.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:

Sí
No

9- Mentre sigui vigent, aplicar plenament el desenvolupament reglamentari i legislatiu de l'Estatut de 2006 referendat pel poble de Catalunya, independentment de les sentències del Tribunal Constitucional o les sentències d'altres tribunals que se'n derivin, que afecten o puguin afectar la llengua catalana.

El govern desenvoluparà l'Estatut d'acord amb els principis pels quals va ser aprovat pel Parlament i en consonància amb la voluntat d'equiparar el català a la resta de llengües comparables ja plenament reconegudes. Això implica que aquests valors són la base del desenvolupament i no pas les restriccions en les modificacions dels articles i les interpretacions que se'n desprenguin del Tribunal Constitucional espanyol.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:

Sí
No

10- Els punts anteriors no s'entendran en allò que pugui afectar els territoris on el català no és llengua pròpia.

En cap cas no es poden entendre els compromisos anteriors en detriment, o com a obligacions, allà on el català no és llengua pròpia. És el cas de l'Aran on la llengua pròpia és l'occità.

Aquesta força política es compromet en aquest punt:

Sí
No

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

C/ Via Laietana 48 A, pral 2a
08003 Barcelona
Tel. 93.321.18.03
Fax 93.321.12.71
info@plataforma-llengua.cat

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**